

**Інститут ядерних досліджень
Національна академія наук України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ІЯД НАН України
14 березня 2019 р. (протокол № 3)

Введено в дію

за наказом № 54
від 14 березня 2019 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
в Інституті ядерних досліджень НАН України**

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальні положення.....	3
Розділ 2. Основні терміни, поняття та визначення їх.....	3
Розділ 3. Учасники освітнього процесу.....	6
3.1. Категорії учасників освітнього процесу.....	6
3.2. Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники.....	6
3.3. Здобувачі вищої освіти.....	7
Розділ 4. Рівні та ступені вищої освіти.....	7
4.1. Складники освіти.....	7
4.2. Рівні вищої освіти.....	7
4.3. Ступені вищої освіти.....	8
4.4. Післядипломна освіта.....	8
Розділ 5. Стандарти вищої освіти.....	10
Розділ 6. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.....	11
Розділ 7. Доступ до вищої освіти, прийом, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в Інституті.....	14
7.1. Правила прийому на навчання до Інституту.....	14
7.2. Права та обов'язки осіб, які навчаються в Інституті.....	14
7.3. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів.....	17
7.3.1. Відрахування здобувачів.....	17
7.3.2. Переривання навчання.....	18
7.3.3. Поновлення здобувачів.....	19
7.3.4. Переведення здобувачів.....	19
Розділ 8. Академічні свободи, права і обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників.....	20
8.1. Права науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників Інституту.....	20
8.2. Академічні свободи науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників Інституту.....	20
8.3. Обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників.....	21
Розділ 9. Організація освітнього процесу.....	22
9.1. Мова освіти.....	22
9.2. Форми навчання.....	22
9.3. Форми організації освітнього процесу.....	23
9.3.1. Види навчальних занять.....	23
9.3.2. Самостійна робота здобувачів.....	26
9.3.3. Практична підготовка здобувачів.....	26
9.3.4. Контроль результатів навчання.....	27
9.3.4.1. Вхідний контроль.....	28
9.3.4.2. Проміжний контроль.....	28
9.3.4.3. Підсумковий контроль.....	28
9.4. Порядок ліквідації академічної заборгованості.....	33
Розділ 10. Академічна мобільність здобувачів.....	34
Розділ 11. Планування освітнього процесу.....	35
11.1. Кредити ЄКТС та встановлення їх.....	35
11.2. Планування графіка навчального процесу та розкладу занять.....	36
11.3. Навчальний час здобувачів.....	36
11.4. Планування навчального навантаження здобувачів.....	37
11.5. Робочий час викладачів.....	39
Розділ 12. Умови фінансування освітнього процесу.....	41

Розділ 1

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про організацію освітнього процесу (далі – Положення) в Інституті ядерних досліджень НАН України (далі – Інститут) регламентує загальні засади організації освітнього процесу в Інституті. Положення визначає основні засади й принципи освітньої діяльності, особливості формування освітніх програм, їхньої реалізації і науково-методичного супроводу, оцінювання результатів навчання та присвоєння кваліфікації, забезпечення якості освітнього процесу, прав та обов'язків учасників освітнього процесу.

Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» інших законів України, Указів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, Статуту Інституту ядерних досліджень НАН України, інших нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, зайнятості та соціально-трудова відносин, а також рекомендацій і стандартів, визначених документами Болонського й Копенгагенського процесів, що визнані Україною.

Положення є основним нормативним документом, що регулює діяльність усіх структурних підрозділів Інституту з надання освітніх послуг.

Розділ 2

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ, ПОНЯТТЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЇХ

У Положенні використовуються терміни, зазначені у Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Довіднику користувача ЄКТС тощо:

академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та проведення наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами;

академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час проведення педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їхніх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених Законом України «Про вищу освіту»;

акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності Інституту за цією програмою на предмет: відпо-

відності стандарту вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання; досягнення заявлених у програмі результатів навчання;

вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти;

галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

гарант освітньої програми (керівник проектної групи, керівник освітньої програми) – науково-педагогічний або науковий працівник, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, приймає безпосередню участь у забезпеченні якості підготовки за освітньою програмою;

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС;

здобувачі освіти – студенти, слухачі, стажисти, аспіранти, докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти; (далі - **здобувачі**);

відділ – базовий структурний підрозділ Інституту, що проводить наукову, освітню, методичну та/або науково-організаційну діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією) чи міжгалузевою групою спеціальностей;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – **кредит ЄКТС**) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 год. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання

становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;

ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи проводити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності;

науковець (науковий працівник) – вчений, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, відповідно до трудового договору (контракту) професійно проводить наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність та має відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання, підтверджену результатами атестації у випадках, визначених законодавством;

науково-педагогічна діяльність – педагогічна діяльність в університетах, академіях, інститутах та закладах післядипломної освіти, що пов'язана з науковою та (або) науково-технічною діяльністю;

науково-технічна діяльність – наукова діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань для розв'язання технологічних, інженерних, економічних, соціальних та гуманітарних проблем, основними видами якої є прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки;

освітня діяльність – діяльність Інституту, що проводиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб;

освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність вивчення їх, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що проводиться в Інституті через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти;

програмні компетентності – набір ключових компетентностей, які повинна розвинути особа, що навчається, в рамках освітньої програми;

програмні результати навчання – визначаються Стандартом вищої освіти спеціальності, професійним стандартом (за наявності) та Інститутом і є узгодженим набором тверджень, які виражають, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми;

результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати,

оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

спеціалізація – складова спеціальності, що визначається Інститутом та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти;

спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

центри компетентностей – осередки практичної підготовки здобувачів певних спеціальностей;

циклова комісія – структурний навчально-методичний підрозділ Інституту, що проводить виховну, навчальну та методичну роботу з однієї або кількох споріднених навчальних дисциплін;

якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг;

якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу в Інституті, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Розділ 3

УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Категорії учасників освітнього процесу

Учасниками освітнього процесу в Інституті є:

- здобувачі освіти;
- педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники;
- фізичні особи, які проводять освітню діяльність;
- інші особи, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу у порядку, що встановлюється Інститутом.

3.2. Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники

Науково-педагогічні працівники – це особи, які в Інституті проводять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну) та організаційну діяльність.

Робочий час науково-педагогічного працівника становить 40 год на тиждень і включає час виконання ним навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

Максимальне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати 600 год на навчальний рік.

Педагогічні працівники – це особи, які в Інституті проводять навчальну, методичну та організаційну діяльність. Педагогічні працівники можуть виконувати або залучатись до виконання наукової, науково-технічної або науково-організаційної роботи.

Робочий час педагогічного працівника включає час виконання ним нав-

чальної, методичної, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

Наукові працівники – це особи, які відповідно до трудового договору (контракту) професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-організаційну діяльність і мають відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання.

Робочий час наукового працівника включає час виконання ним наукової, дослідницької, консультативної, експертної, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

Норми часу навчальної роботи в Інституті визначаються з урахуванням норм, встановлених НАН України та Міністерством освіти і науки України. Норми часу методичної, наукової, організаційної роботи встановлюються Інститутом.

3.3. Здобувачі вищої освіти

Здобувачами вищої освіти в Інституті є аспіранти, докторанти.

Аспірант – особа, зарахована або прикріплена до Інституту для здобуття ступеня доктора філософії.

Докторант – особа, зарахована або прикріплена до Інституту для здобуття ступеня доктора наук.

Розділ 4

РІВНІ ТА СТУПЕНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. Складники освіти

Складниками освіти є:

- вища освіта;
- освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.

4.2. Рівні вищої освіти

Підготовка фахівців з вищою освітою в Інституті здійснюється за відповідними освітніми чи науковими програмами на таких рівнях:

- третій (освітньо-науковий) рівень;
- науковий рівень.

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає дев'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Науковий рівень вищої освіти відповідає десятому рівню Національної

рамки кваліфікацій і передбачає набуття компетентностей з розроблення і впровадження методології та методики дослідницької роботи, створення нових системоутворюючих знань та/або прогресивних технологій, розв'язання важливої наукової або прикладної проблеми, яка має загальнонаціональне або світове значення.

4.3. Ступені вищої освіти

Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої або наукової програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти.

Інститут здійснює підготовку фахівців з вищою освітою ступенів доктора філософії, доктора наук.

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою Інституту за результатами успішного виконання аспірантом відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі (докторська школа).

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30 - 60 кредитів ЄКТС.

Доктор наук – це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії (кандидата наук) і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

Ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою Інституту за результатами публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Відповідність освітніх послуг Інституту державним стандартам освіти визначається через ліцензування, інспектування та акредитації освітніх програм.

4.4. Післядипломна освіта

Післядипломна освіта – це спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення й оновлення її професійних знань, умінь і навичок або отримання іншої спеціальності на

основі здобутого раніше освітнього рівня та практичного досвіду.

Післядипломна освіта передбачає набуття нових та вдосконалення раніше набутих компетентностей на основі здобутої вищої, професійної (професійно-технічної) або фахової передвищої освіти та практичного досвіду.

Післядипломна освіта включає:

спеціалізацію – профільну спеціалізовану підготовку з метою набуття особою здатності виконувати завдання та обов'язки, що мають особливості в межах спеціальності;

перепідготовку – освіту дорослих, спрямовану на професійне навчання з метою оволодіння іншою (іншими) професією (професіями);

підвищення кваліфікації – набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань;

стажування – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань.

Курси підвищення кваліфікації проводяться для набуття здобувачем освіти нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань.

Заклади освіти, що проводять освітню діяльність з підвищення кваліфікації працівників, обов'язковість якої передбачена законом, мають отримати ліцензію на відповідну діяльність та/або акредитувати відповідні освітні програми.

Працівниками закладів післядипломної освіти, які мають ліцензію на освітню діяльність, є педагогічні, науково-педагогічні та/або наукові та інші працівники.

Після успішного завершення навчання за освітньою програмою здобувачі освіти отримують відповідний документ про освіту.

Документи про освіту видаються закладами освіти та іншими суб'єктами освітньої діяльності. Свідоцтво про підвищення кваліфікації затвердженого зразка (Наказ по Інституту «Про затвердження зразку Свідоцтва про підвищення кваліфікації від 11 квітня 2016 р. № 43) надається після успішного засвоєння матеріалу курсу згідно затвердженої програми навчання та позитивного оцінювання згідно «Положення про оцінювання результатів підвищення кваліфікації здобувачів післядипломної освіти за спеціалізацією «Фізичний захист, облік та контроль ядерних матеріалів» у Навчальному центрі з фізичного захисту, обліку та контролю ядерного матеріалу ім. Джорджа Кузмича ІЯД НАН України» затвердженого наказом по Інституту 18 вересня 2018 року № 96.

Післядипломна освіта включає підвищення кваліфікації осіб з вищою освітою.

Проведення освітньої діяльності у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою, а саме: підвищення кваліфікації фахівців галузь знань 14 «Електрична інженерія», спеціальність 143 «Атомна енергетика» в Інституті забезпечується Навчальним центром з фізичного захисту, обліку та контролю ядерного матеріалу ім. Джорджа Кузмича ІЯД НАН України.

Розділ 5

СТАНДАРТИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів (наукових установ).

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої (наукової) програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

- перелік компетентностей випускника;

Підвищення кваліфікації здійснюється на основі наявних у осіб професійних кваліфікацій:

- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

- форми атестації здобувачів вищої освіти;

- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

- вимоги професійних стандартів (у разі наявності їх).

Інститут на підставі освітньої програми за кожною спеціальністю розробляє **навчальний план**, у якому визначається перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та обсяг їх, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Перелік дисциплін навчального плану складається з двох частин – обов'язкової та вибіркової. Вибіркова частина навчального плану становить не менше 25 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для певного рівня вищої освіти. Зазначену частину навчального плану здобувач формує самостійно з переліку дисциплін (додаткових спеціалізацій тощо) за встановленою в Інституті процедурою.

Навчальний план для кожного рівня вищої освіти та спеціальності затверджується Вченою радою Інституту.

Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік укладається **робочий навчальний план**, що затверджується заступником директора з наукової роботи Інституту та доводиться до відома здобувачів.

Робочий навчальний план формується на підставі навчального плану на наступний навчальний рік з урахуванням замовлень здобувачів щодо вибіркового навчальних дисциплін.

Інститут у межах ліцензованої спеціальності може запроваджувати спеціалізації, перелік яких зазначається в навчальному плані.

Основна мета, завдання (навчальні цілі), зміст навчальної дисципліни, результати навчання за дисципліною, співвідношення результатів навчання за дисципліною із програмними результатами навчання, критерії оцінювання якості знань здобувачів, визначаються у **робочій програмі навчальної дисципліни**. Порядок розробки (опису) та затвердження робочої програму навчальної дисципліни визначається окремим положенням по Інституту.

Робоча програма має бути доступною здобувачам для ознайомлення і повинна бути обов'язковою складовою електронного навчального курсу (далі – ЕНК), розміщеного в електронному середовищі Інституту.

Робоча програма навчальної дисципліни, ухвалена рішенням вченої ради інституту, секції вченої ради (семінаром відділу) і затверджена заступником директора з наукової роботи, входить до обов'язкових матеріалів відділу (циклової комісії), які розміщуються на офіційному веб-сайті Інституту.

Інститут самостійно розробляє та запроваджує власні програми освітньої, наукової та інноваційної діяльності.

Розділ 6

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Якість освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг;

якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

Система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) може включати:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного

управління закладом освіти;

- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Інституту (далі – Система якості) являє собою взаємозумовлену та взаємопов'язану сукупність змісту, форм, методів, технологій і засобів навчання, проміжного та підсумкового оцінювання якості професійної підготовки майбутнього фахівця, а також організаційно-педагогічні умови реалізації їх.

Така система спрямована на підтримку професійно-впорядкованих дій суб'єктів освітнього процесу в навчально-дослідницькому просторі Інституту за активного застосування інформаційно-комунікаційних технологій та включає такі основні підсистеми: управлінську, професійно-педагогічну, технологічну, критеріально-результативну, які відповідно забезпечують здійснення загального керівництва якістю вищої освіти, її відповідність встановленим вимогам, закріпленням нормативно-правовими документами; відповідальність уповноважених за якість освіти осіб; зміст процедур та ресурси, наявні в Інституті і спрямовані на забезпечення високої якості надання освітніх послуг; критерії та результати оцінки якості освіти.

В основу Системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Інституту закладено врахування особливостей підготовки фахівців різного напрямку та фаху.

Кінцева мета функціонування Системи якості – це забезпечення підготовки конкурентоспроможного випускника на ринку праці.

Головним принципом функціонування Системи якості є здобувачо-центризм усіх складових освітнього процесу в Інституті.

Основними принципами Системи якості виступають:

- відкритість усіх процесів, пов'язаних із наданням освітніх послуг;
- сучасність змісту, форм, методів і технологій навчання здобувачів, слухачів;
- варіативність і гнучкість у реалізації освітніх програм;
- об'єктивність оцінок і суджень, постійна рефлексія;
- практична спрямованість освітнього процесу, відповідність потребам ринку праці.

Внутрішня система забезпечення якості освіти реалізується через такі заходи:

- моніторинг якості освітнього процесу;
- психолого-педагогічний супровід адаптаційних періодів;
- постійне оновлення і удосконалення навчально-методичного забезпечення;
- розроблення та впровадження в практику нових освітніх програм і удосконалення та оновлення навчальних планів;
- внесення необхідних змін до змісту підготовки фахівців;

- упровадження інноваційних технологій і підходів;
- неперервне підвищення кваліфікації педагогічного та науково-педагогічного персоналу;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками Інституту та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- проведення зовнішнього аудиту щодо управління якістю, який здійснюють незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

З метою здійснення моніторингу якості освіти Інститут проводить:

- самоаналіз стану підготовки фахівців відповідно до нормативно-правових актів і документів, ліцензійних та акредитаційних вимог тощо;
- періодичний (не менше ніж двічі на рік) аналіз успішності (за курсами, спеціальностями, структурними підрозділами) та якості знань здобувачів; такий аналіз успішності здійснюється й щодо стипендіального забезпечення;
- анкетування здобувачів «Викладач очима здобувачів» при обранні на посади чи балотуванні щодо присвоєння вчених звань;
- опитування здобувачів щодо сформованості в них окремих компетентностей;
- опитування і анкетування роботодавців щодо якості підготовки фахівців – випускників Інституту;
- залучення роботодавців до роботи в Екзаменаційних комісіях.

Інститут забезпечує здобувачам освіти психолого-педагогічний супровід адаптаційних періодів (тренінги з ефективною комунікації, індивідуальна робота, тьюторство тощо).

Постійне оновлення і вдосконалення навчально-методичного забезпечення реалізується через:

- щорічне оновлення робочих програм навчальних дисциплін з обов'язковим обговоренням їх на засіданнях секцій вченої ради (семінарів відділу) із зазначенням ресурсів наявних у фондах бібліотеки (основної літератури, фахових періодичних видань, електронних, мультимедійних ресурсів тощо);
- оновлення і розроблення нових засобів діагностики навчальних досягнень (зокрема засобів проміжного і підсумкового контролю, атестації) для визначення результатів навчання, програмних результатів навчання;
- обов'язкове забезпечення навчальних дисциплін електронними навчальними курсами.

Система підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників є невід'ємною складовою Системи якості в Інституті і регулюється окремим положенням.

Одним із важливих чинників Системи якості є запровадження

корпоративного стандарту, який регулює відносини в колективі, як між працівниками, так і між здобувачами. Стандарт, розроблений на засадах лідерства-служіння, є невід'ємною складовою суспільного життя в Інституті.

Усі учасники освітнього процесу мають дотримуватись Кодексу корпоративної культури Інституту.

Розділ 7

ДОСТУП ДО ВИЩОЇ ОСВІТИ, ПРИЙОМ, ВІДРАХУВАННЯ, ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ І ПЕРЕВЕДЕННЯ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В ІНСТИТУТІ

7.1. Правила прийому на навчання до Інституту

Прийом на навчання до Інституту здійснюється на конкурсній основі відповідно до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів, затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Умови конкурсу повинні забезпечувати дотримання прав особи у сфері освіти.

Відповідно до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів Вчена рада Інституту не пізніше грудня того року, що передує року вступу, затверджує Правила прийому до Інституту, які оприлюднюються на офіційному веб-сайті Інституту.

Громадяни України, які не завершили навчання за кошти державного або місцевого бюджету за певним ступенем освіти, мають право повторно безоплатно здобувати вищу освіту в Інституті за тим самим ступенем освіти, за умови відшкодування до державного або місцевого бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання

Особи, які проходять підвищення кваліфікації з фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів, мають право здобувати післядипломну освіту, а саме підвищення кваліфікації за умови наявності вищої освіти, диплому магістра (спеціаліста) та бакалавра, відповідно до наказу замовника освітніх послуг про направлення на навчання.

7.2. Права та обов'язки осіб, які навчаються в Інституті

Особи, які навчаються в Інституті, **мають право на:**

- вибір форми навчання під час вступу до Інституту;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, праці й побуту;
- трудову діяльність у позанавчальний час;
- додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством для осіб, які поєднують роботу з навчанням;
- безоплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами,

навчальною, науковою та спортивною базами Інституту в межах опанування обраної освітньої програми;

- безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами);

- користування виробничою, культурно-освітньою, побутовою базами Інституту в порядку, передбаченому Статутом Інституту;

- забезпечення гуртожитком та цілодобовим доступом до нього на строк навчання у порядку, встановленому законодавством;

- участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах; представлення своїх робіт для публікації;

- участь у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що проводяться в Україні та за кордоном, у встановленому законодавством порядку;

- участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчального процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;

- внесення пропозицій щодо умов і розміру плати за навчання;

- участь у громадських об'єднаннях, діяльності органів громадського самоврядування Інституту, факультетів, інститутів, коледжу, Вченої ради, органів здобувачького самоврядування;

- вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти;

- навчання одночасно за декількома освітніми програмами, зокрема в інших вищих навчальних закладах, за умови отримання тільки однієї вищої освіти за кожним ступенем за кошти державного (місцевого) бюджету; – академічну мобільність, зокрема міжнародну;

- навчання за індивідуальним графіком (регулюється окремим положенням);

- отримання соціальної допомоги у випадках, встановлених законодавством;

- зарахування до страхового стажу відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» періодів навчання на денній формі навчання у закладах вищої освіти, аспірантурі, докторантурі, за умови добровільної сплати страхових внесків;

- академічну відпустку або перерву в навчанні із збереженням окремих прав здобувача вищої освіти, а також на поновлення на навчання у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки; – участь у формуванні індивідуального навчального плану;

- моральне та/або матеріальне заохочення за успіхи у навчанні, науково-

дослідній і громадській роботі, за мистецькі та спортивні досягнення тощо;

- захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства;

- безоплатне проходження практики на підприємствах, в установах, закладах та організаціях;

- канікулярну відпустку тривалістю не менше, ніж вісім календарних тижнів на навчальний рік;

- оскарження дій органів управління Інститутом та їхніх посадових осіб, педагогічних і науково-педагогічних працівників;

- отримання стипендій особами, які навчаються в Інституті за денною формою за рахунок коштів державного бюджету, у встановленому законодавством порядку;

- отримання особами, які навчаються в Інституті за денною формою, інших стипендій, призначених фізичними (юридичними) особами.

Особи, які навчаються в Інституті, **зобов'язані:**

- дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил внутрішнього розпорядку Інституту;

- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;

- виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань проміжного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;

- виконання вимог навчального плану в терміни, визначені графіком організації навчального процесу;

- відвідування занять відповідно до навчального плану та розкладу занять¹;

- своєчасне інформування навчальних відділів у випадках неможливості

¹ Здобувачі, які через поважні причини пропустили навчальні заняття, що потребують обов'язкового відпрацювання (практичні, лабораторні роботи та індивідуальні заняття), повинні їх виконати у спеціально встановлений для цього час у визначеному відділом (цикловою комісією) порядку.

через поважні причини відвідувати заняття, складати (перескладати) екзамени, заліки, контрольні роботи тощо²;

– участь у всіх видах робіт, пов'язаних із самообслуговуванням, у навчальних приміщеннях та гуртожитках, допомагати підтримувати належний порядок на територіях, прилеглих до навчальних корпусів, інших культурно-побутових об'єктів, які обслуговують здобувачів та слухачів Інституту;

– дбайливе та охайне ставлення до майна Інституту (приміщень, меблів, обладнання, інвентарю, навчальних посібників, книжок, приладів тощо), а в разі спричинення матеріальних збитків відшкодовувати їх; забороняється без дозволу відповідальних осіб виносити речі, обладнання з лабораторій, навчальних та інших приміщень;

– дотримання правил корпоративної культури.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності шляхом:

– повторного проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

– повторного проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

– відрахування з Інституту;

– позбавлення академічної стипендії;

– позбавлення наданої Інститутом знижки оплати навчання.

Види відповідальності здобувачів освіти за конкретні порушення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначаються окремим нормативним документом Інституту.

За невиконання обов'язків і порушення Правил внутрішнього розпорядку Інституту директор може накласти дисциплінарне стягнення на здобувачів вищої освіти або відрахувати їх з Інституту.

7.3. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів

Порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, а також порядок надання їм академічної відпустки визначаються положенням, затвердженим Міністерством освіти і науки України, та здійснюється відповідно до статті 46 Закону України «Про вищу освіту».

7.3.1. Відрахування здобувачів

Підставами для відрахування здобувача вищої освіти є:

– завершення навчання за відповідною освітньою (науковою) програмою;

² Здобувач, який через поважні причини не з'явився на заняття, повинен не пізніше наступного дня повідомити про це навчальний відділ і протягом трьох днів після виходу на заняття подати документи, що пояснюють причину відсутності.

- власне бажання;
- переведення до іншого навчального закладу;
- невиконання індивідуального навчального плану (академічна неуспішність: недопуск до семестрового контролю з трьох і більше навчальних дисциплін; отримання при семестровому контролі трьох і більше незадовільних оцінок; отримання незадовільної оцінки з одного предмета після трьох спроб складання екзамену (заліку); якщо здобувач не ліквідував академічну заборгованість у встановлений термін);
- нерозпочате здобувачем навчання після зарахування протягом десяти днів за відсутності поважних причин;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між Інститутом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- інші випадки, передбачені законодавством.

У випадку отримання незадовільної оцінки під час атестації здобувачі відраховуються з Інституту.

Відрахування здобувачів здійснюється наказом директора за поданням керівника структурного підрозділу і погодженням з Радою молодих вчених.

Особа, відрахована з Інституту до завершення навчання за освітньою програмою, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.

7.3.2. Переривання навчання

Здобувач вищої освіти має право на перерву в навчанні (академічну відпустку) у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої (наукової) програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу й у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку. Навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (зокрема, іноземних держав) може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між вищими навчальними закладами.

Здобувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії.

Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами, гарантується збереження місця навчання відповідно до положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти.

7.3.3. Поновлення здобувачів

Особа, відрахована з Інституту до завершення навчання за відповідною освітньою програмою, має право на поновлення на навчання в межах ліцензованого обсягу Інституту.

Поновлення на навчання відрахованих осіб або тих, яким надано академічну відпустку, а також переведення здобувачів вищої освіти здійснюються, як правило, під час канікул.

7.3.4. Переведення здобувачів

На наступний курс.

На наступний курс навчання в межах відповідної освітньої програми наказом ректора переводяться здобувачі, які повністю виконали вимоги навчального плану певного курсу, успішно склали всі экзамени і заліки.

У випадку тривалої хвороби в період заліково-екзаменаційної сесії та канікул за наявності відповідних документів окремим здобувачам може бути встановлений індивідуальний графік складання экзаменів тривалістю не більше місяця після початку наступного семестру.

Якщо цей термін є недостатнім для виконання індивідуального графіка, розглядається питання щодо надання академічної відпустки або призначення повторного курсу навчання.

До іншого навчального закладу.

Переведення здобувачів з іншого закладу освіти, незалежно від форми навчання, до Інституту здійснюється за згодою директорів (ректорів) обох навчальних закладів за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу.

Здобувач, який хоче перевестися до іншого закладу освіти, подає на ім'я директора (ректора) навчального закладу, в якому він навчається, заяву про переведення і, одержавши письмову згоду, звертається з цією заявою до ректора того закладу освіти, до якого бажає перевестися.

За позитивного розгляду заяви, директор (ректор) видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до закладу освіти, в якому здобувач навчався раніше, направляє запит щодо одержання особової справи. Особова справа здобувача, який переводиться до іншого навчального закладу, пересилається у тижневий термін на адресу іншого закладу освіти. У навчальному закладі, де здобувач навчався раніше, залишаються копії академічної довідки, навчальної картки здобувача, залікова книжка та список пересланих документів. Порядок збереження цих документів такий самий, як і особових справ здобувачів. Наказ директора (ректора) про зарахування здобувача видається після одержання особової справи здобувача.

Питання встановлення академічної різниці та зарахування кредитів (визнання результатів навчання) при переведенні та поновленні здобувачів на навчання регулюється окремим Положенням Інституту.

Розділ 8

АКАДЕМІЧНІ СВОБОДИ, ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ, НАУКОВИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

8.1. Права науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників Інституту

Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники Інституту мають право на:

- академічну свободу, що реалізується в інтересах особи, суспільства та людства загалом;
- академічну мобільність для провадження професійної діяльності; – захист професійної честі та гідності;
- участь в управлінні Інститутом, зокрема обирати та бути обраним членом Конференції трудового колективу, Вченої ради Інституту чи його структурного підрозділу;
- обрання методів і засобів навчання, що забезпечують високу якість навчального процесу;
- забезпечення створення відповідних умов праці, підвищення свого професійного рівня, організацію відпочинку та побуту, встановлених законодавством, нормативними актами Інституту, умовами індивідуального трудового договору та колективного договору;
- безоплатне користування бібліотечними, інформаційними ресурсами, послугами навчальних, наукових, спортивних, культурно-освітніх підрозділів Інституту;
- захист права інтелектуальної власності;
- на підвищення кваліфікації та стажування не рідше одного разу на п'ять років.

Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники Інституту також мають інші права, передбачені законодавством і Статутом Інституту.

8.2. Академічні свободи науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників Інституту

Академічна свобода є суттєвою передумовою тих освітніх, науково-дослідних, управлінських та обслуговуючих функцій, які покладаються на Інститут.

Свобода в дослідницькій і викладацькій діяльності є основним принципом Інститутського життя, а Інститут, у межах своєї компетенції, гарантує її дотримання і реалізацію. В Інституті забезпечуються такі академічні свободи:

- наукова творчість є фундаментальним правом кожного працівника;
- будь-яке наукове дослідження вільне від прихованого чи відкритого репресивного впливу бюрократичних, політичних, релігійних та фінансових

директив, зокрема від адміністрації Інституту;

- наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники вільні у виборі теми дослідження, методів дослідження; власних міркувань і наявності різних думок щодо одержаних наукових результатів; у виборі місця здійснення наукової діяльності, яке обирається ним, виходячи із доцільності для дослідження;

- наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники вільні у виборі способів та засобів представлення результатів дослідження, мають право і рівний доступ до засобів та джерел інформації, які є в Інституті.

8.3. Обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників

Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники Інституту зобов'язані:

- забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної освітньої програми з напрямку/спеціальності, проводити наукову діяльність (для науково-педагогічних працівників);

- підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію (для науково-педагогічних працівників);

- дотримуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються в Інституті, прищеплювати їм любов до України, виховувати їх у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України;

- дотримуватися корпоративних стандартів Інституту;

- розвивати в осіб, які навчаються в Інституті, самостійність, ініціативність, творчі здібності;

- формувати у здобувачів освіти критичне мислення, креативність, ініціативність і підприємливість, навички самопізнання, самоусвідомлення самоосвіти тощо;

- дотримуватися Статуту Інституту, законів, нормативно-правових актів;

- дотримуватися в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

– об’єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Види відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається окремим нормативним документом Інституту.

Розділ 9

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Організація освітнього процесу здійснюється на засадах особистісно зорієнтованого, діяльнісного, компетентісного, середовищного підходів, спрямованих на реалізацію здобувач оцентованого навчання.

9.1. Мова освіти

Мовою освітнього процесу в Інституті є українська мова.

З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності Вчена рада Інституту може прийняти рішення про вивчення дисциплін англійською або іншими офіційними мовами Європейського Союзу, при цьому передбачивши забезпечення здобувачів вищої освіти методичними матеріалами з відповідної дисципліни державною мовою.

Викладання в Інституті навчальних дисциплін іноземною мовою іноземним громадянам, особам без громадянства, які бажають здобувати вищу освіту за кошти фізичних або юридичних осіб, може відбуватись як в окремих групах, так і в існуючих групах або за індивідуальними програмами. При цьому Інститут забезпечує вивчення такими особами державної мови як окремої навчальної дисципліни. Перелік іноземних мов, якими здійснюється викладання навчальних дисциплін, визначається Вченою радою Інституту.

9.2. Форми навчання

Навчання в Інституті здійснюється за такими формами:

- очна – денна;
- заочна (дистанційна).

Дистанційна форма навчання в Інституті реалізується шляхом використання технологій дистанційного навчання для забезпечення освітнього процесу на різних формах (денній, заочній). Основні засади використання технологій дистанційного навчання регламентуються окремими положеннями Інституту.

Здобувач може змінювати форму навчання шляхом переведення, якщо в Інституті за освітньою програмою передбачене навчання за різними формами. Форму навчання можна змінити після завершення семестру, як правило, під час канікул.

9.3. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес в Інституті здійснюється за такими формами:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

9.3.1. Види навчальних занять

Основними видами навчальних занять в Інституті є:

- лекція;
- семінарське, практичне, лабораторне, індивідуальне заняття;
- консультація.

Навчальні заняття можуть відбуватись на базі освітньо-культурних установ, закладів, наукових установ, на підприємствах різної форми власності (в умовах реального професійного середовища).

У навчанні здобувачів перевага надається активним та інтерактивним формам занять (тренінгові методики, ділові ігри, евристичні бесіди, дискусії, кейс-вправи, проектна робота тощо) на засадах партнерської взаємодії, що сприяє формуванню навичок критичного мислення, активної пізнавальної діяльності, загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

Загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності здобувач і розвиваються у подальшому на базі Центрив із використанням спеціальних засобів навчання, дидактичних матеріалів.

Технології навчання добираються викладачем самостійно із міркувань доцільності.

Розподіл аудиторних годин між видами навчальної діяльності обговорюється на засіданні відділу (циклової комісії) та вноситься до робочого навчального плану.

Обсяг годин семінарських, практичних та лабораторних занять відведений на роботу здобувачів визначається робочою програмою навчальною дисципліни.

На початку вивчення дисципліни викладач повинен ознайомити здобувачів з її навчально-методичною карткою, що відображає структуру, графік навчального процесу; види діяльності та кількість балів, яку можна набрати за кожен вид навчальної діяльності при опануванні дисципліни.

Лекція – це логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад навчального, наукового матеріалу.

Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять призначених для викладення теоретичного матеріалу, що формує у здобувачів знання з певної наукової галузі, визначає напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи здобувачів з відповідної навчальної дисципліни.

Як правило, окрема лекція є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал однієї або декількох тем навчальної

дисципліни. Лекція повинна мати проблемний характер, передбачати інтерактивну взаємодію зі здобувачами. Відбуватись у різних форматах (перевернуте навчання, випереджувальне навчання, комбіноване навчання). Тематика лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Лекції проводяться науковими, науково-педагогічними, педагогічними співробітниками Інституту.

Обов'язковою складовою ЕНК є лекційний матеріал, який розміщується в електронному середовищі Інституту і має бути доступний здобувачам для ознайомлення напередодні лекційного заняття та подальшого його використання.

Семінарське заняття – це вид навчального заняття, який передбачає попереднє самостійне опанування здобувачами навчального матеріалу, на основі якого викладач організує дискусію, інші види діяльності здобувачів, навколо визначеної проблематики.

Практичне заняття – це вид навчального заняття, коли викладач організовує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, організовує практико-орієнтовану діяльність здобувач із застосуванням спеціально сформульованих завдань квазіпрофесійного компетентнісного характеру та формує вміння і навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідних завдань.

Необхідною умовою допуску здобувача до семестрового контролю з певного курсу (навчальної дисципліни) є виконання всіх практичних завдань, що передбачені робочою програмою з одержанням позитивних оцінок.

Практичні заняття проводяться в навчальних приміщеннях (аудиторіях, лабораторіях) оснащених необхідними технічними засобами. Практичні заняття, за необхідності, можуть проводитися на підприємствах, в організаціях, установах.

Лабораторне заняття – це вид навчального заняття, коли здобувач під керівництвом викладача особисто проводить експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень певної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обчислювальною технікою, методикою експериментальних досліджень у конкретній галузі.

Необхідною умовою допуску здобувача до семестрового контролю з певного курсу (навчальної дисципліни) є виконання всіх лабораторних робіт, що передбачені робочою програмою з одержанням позитивних оцінок.

Лабораторні заняття проводяться у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, що відповідає умовам навчального процесу.

Лабораторне заняття проводиться зі здобувачами, кількість яких не перевищує половини академічної групи (як правило, 12 - 15 осіб).

Індивідуальне заняття – це форма організації навчальної роботи викладача із здобувачами, яка здійснюється шляхом створення необхідних умов

для виявлення і реалізації творчих можливостей здобувачів через індивідуально-спрямований розвиток їхніх здібностей.

Індивідуальне завдання – це частина навчального матеріалу, що має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, отриманих здобувачами у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальні завдання виконують здобувач и як повністю самостійно, так і під керівництвом викладачів.

Різновидом індивідуальних завдань в Інституті є:

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – вид позааудиторної індивідуальної роботи здобувач а навчального, навчально-дослідного або проектно-конструкторського характеру, який використовується у процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується обов'язковим звітом щодо його виконання.

Перелік дисциплін, які передбачають виконання ІНДЗ, до початку навчального року затверджується на засіданні вченої ради для кожного курсу кожної спеціальності.

Наявність ІНДЗ обов'язково відображається у робочій програмі навчальної дисципліни. До відома здобувачів доводяться зміст ІНДЗ, графік звітності з кожного ІНДЗ протягом вивчення дисципліни, критерії оцінювання та кількість балів, яку можна отримати за виконання ІНДЗ тощо.

Здобувачам надається можливість пропонувати власні теми ІНДЗ за погодженням з викладачем.

Курсова робота – один з видів індивідуальних завдань навчально-дослідного, творчого чи проектно-конструкторського характеру, який має на меті не лише поглиблення, узагальнення і закріплення знань здобувачів з навчальної дисципліни, а й застосування їх при вирішенні конкретного фахового завдання і вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, обчислювальною технікою, лабораторним обладнанням, використовуючи сучасні інформаційні засоби і технології.

Курсова робота оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності.

Кількість курсових робіт, що обов'язково виконуються здобувачем протягом періоду навчання, визначається навчальним планом, але не більше однієї на навчальний рік. При цьому, на першому курсі курсова робота не планується, а на випускному курсі може плануватись лише за умови відсутності в навчальному плані кваліфікаційної.

Тематика курсових робіт розробляється кафедрами (цикловими комісіями) відповідно до змісту і завдань навчальної дисципліни. Здобувачам надається право вільного вибору теми роботи із запропонованого кафедрою (цикловою комісією) переліку, а також можливість пропонувати власні теми робіт. Теми, запропоновані здобувачами, обговорюються на засіданні кафедри (циклової комісії) і, за умови позитивного рішення, вносяться до переліку тем курсових робіт з навчальної дисципліни.

Керівництво курсовими роботами здійснюють викладачі, які мають досвід науково-педагогічної і практичної роботи.

Захист курсової роботи проводиться перед комісією, до якої входить не менше трьох викладачів, зокрема керівник курсової роботи.

Якість виконання курсової роботи та її захисту оцінюються за стобальною шкалою, і результати заносяться до відомості обліку успішності й індивідуального навчального плану здобувача.

Консультація – вид занять, що проводиться з метою отримання здобувачем роз'яснення з окремих теоретичних чи практичних питань, для пояснення певних теоретичних положень або аспектів та практичного застосування їх.

Консультація може бути індивідуальною або для групи здобувачів. Можливе проведення консультацій у дистанційному форматі (зокрема, в онлайн режимі, використовуючи електронне середовище Інституту).

Графік консультацій викладачів складається кожною кафедрою (цикловою комісією) на початку семестру і оприлюднюється на сторінці кафедри офіційного сайту Інституту.

9.3.2. Самостійна робота здобувачів

Самостійна робота здобувачів є невід'ємною складовою освітнього процесу, що передбачає виконання здобувачем, запланованих завдань та сприяє послідовному виробленню навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача, визначається навчальним планом.

Зміст самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни визначається робочою програмою навчальної дисципліни та відповідними методичними рекомендаціями.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься для підсумкового контролю разом з навчальним матеріалом, що опрацьовувався під час аудиторних занять.

За наявності необхідного методичного забезпечення, дисципліна може вивчатися з використанням дистанційних технологій.

9.3.3. Практична підготовка здобувачів

Практична підготовка здобувачів є обов'язковим компонентом освітнього процесу і має на меті набуття здобувачем спеціальних (фахових) компетентностей відповідно до програмних результатів навчання за освітньою програмою.

Практика проводиться на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними Інститутом договорами та/або у його структурних підрозділах. Практика здобувачів передбачає наступність і послідовність її проведення.

9.3.4. Контроль результатів навчання

Контрольні заходи є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти, які уможливають виявлення ступеня засвоєння здобувачами навчального матеріалу, визначають відповідність рівнів сформованих компетентностей вимогам стандартів вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Основне завдання контролю результатів навчання – одержання інформації про його динаміку, особливості та ефективність з метою дієвого управління освітнім процесом щодо його оптимізації, досягнення високої якості навчання здобувачів. Відтак, основною функцією контролю результатів навчання є діагностувально-корегувальна.

Крім того, завданнями контролю можуть бути:

- відстеження успішності навчання здобувачів з метою планування наступних етапів освітнього процесу;

- виявлення ускладнень у навчанні окремих здобувачів з метою їхньої мотивації, здійснення індивідуального супроводу, оптимізації освітнього процесу в цілому;

- визначення ступеня засвоєння здобувачами змісту навчання з метою переведення на наступний цикл навчання (семестровий контроль);

- встановлення фактичної відповідності рівня підготовки здобувачів стандартам вищої освіти, присудження відповідного ступеня, присвоєння кваліфікації та видача відповідного диплома (атестація здобувачів).

У всіх вище зазначених випадках реалізується діагностувально-корегувальна функція.

Контроль результатів навчання у цілісному освітньому процесі може виконувати інші функції: навчальну, мотиваційно-стимулювальну, організаційну, виховну, прогностичну тощо.

Навчальна функція контролю полягає в активізації роботи здобувачів щодо засвоєння навчального матеріалу та його систематизації, застосуванні знань та вмінь у різних практичних ситуаціях, розвитку самоконтролю освітніх результатів.

Мотиваційно-стимулювальна функція полягає у розвитку пізнавальної активності здобувачів, творчого інтелектуального потенціалу, що стимулює їхнє прагнення поліпшити результати навчання, вибудувати власні професійно-освітні траєкторії самовдосконалення.

Організаційна функція означає систематичність та планомірність навчальної роботи здобувачів щодо накопичення балів за різні види виконаних завдань в межах вивчення навчальних дисциплін і відповідно до вимог, які висувають науково-педагогічні працівники на різних контрольно-діагностувальних етапах освітнього процесу.

Виховна функція пов'язана із формуванням у здобувачів свідомого, відповідального ставлення до процесу навчання, академічної доброчесності та сумління, послідовності й наполегливості в опануванні навчального матеріалу; розвитком творчих здібностей, особистісних якостей.

Прогностична функція контролю полягає в отриманні викладачем необхідної інформації про результати засвоєння здобувачами навчального матеріалу і створення короткотривалих та довготривалих прогнозів щодо опанування нової теми, удосконалення освітніх технологій, оновлення змісту навчальних дисциплін тощо.

У навчальному процесі використовуються такі види контролю: вхідний, проміжний та підсумковий.

9.3.4.1. Вхідний контроль проводиться на початку вивчення базової (профільної) навчальної дисципліни з метою визначення готовності здобувачів до її засвоєння. За результатами вхідного контролю відділами розробляються заходи з формування груп вирівнювання, надання індивідуальної допомоги здобувачам, коригування навчального процесу тощо.

9.3.4.2. Проміжний контроль проводиться педагогічними та науково-педагогічними працівниками на всіх видах аудиторних занять протягом семестру по закінченню кожного змістового модуля і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів з конкретної теми (набору тем, циклу тощо).

Змістовий модуль – цілісна і логічно завершена частина навчальної дисципліни, яка підлягає засвоєнню в системі вивчення певної дисципліни.

Інформація, одержана при проміжному контролі, використовується як педагогічними і науково-педагогічними працівниками (для коригування методів і засобів навчання), так і здобувачами – для планування самостійної роботи.

Проміжний контроль може проводитися, як правило, у формі усного опитування, письмового експрес-контролю або комп'ютерного тестування на практичних заняттях, виступів здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі колоквиуму, за результатами якого здобувач допускається (чи не допускається) до виконання лабораторної роботи.

Форми проведення проміжного контролю та критерії оцінювання визначаються у робочій програмі.

9.3.4.3. Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на проміжних або заключному етапах їхнього навчання за певним рівнем вищої освіти.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль і випускну атестацію здобувачів.

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану в терміни, встановлені графіком навчального процесу, у вигляді екзамену чи заліку з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі та/або на окремих його етапах.

Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура екзаменаційних матеріалів (контрольних завдань) та критерії оцінювання визначаються рішенням відповідного відділу

(циклової комісії).

Результати навчання здобувачів щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. В окремих випадках для контролю можливо застосування традиційної шкали оцінювання (відмінно, добре, задовільно, незадовільно).

Загальне оцінювання засвоєння здобувачем навчального матеріалу з кожної дисципліни здійснюється за результатами проміжного і підсумкового контролю за стобальною шкалою.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою, бали	Значення оцінки
A	90 - 100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 - 89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 81	Добре – у цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 - 59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 - 34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються викладачем самостійно і чітко прописуються в робочій програмі навчальної дисципліни.

Кількість балів, яку здобувач набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного контролю з дисципліни фіксуються педагогічними і науково-педагогічними працівниками у журналі академічної групи.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань здобувачів зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в

індивідуальному навчальному плані здобувач а (ІНПС).

Семестровий контроль в Інституті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

Екзамен – це одна з форм підсумкового контролю засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід з використанням різних форм (усної, письмової або комбінованої).

В Інституті екзамен проводиться у письмовій або усній формах.

Рішення про форму проведення екзамену приймається директором, заступником директора з наукової роботи, гарантом освітньої програми.

Бланки аркушів письмової відповіді, а також титульні аркуші зберігаються в навчальній частині науково-організаційного відділу, працівники якого видають їх екзаменатору в необхідній кількості безпосередньо перед початком екзамену.

Бланки письмових робіт роздаються кожному здобувачу в аудиторії, де проводиться екзамен, про що здобувач ставить свій особистий підпис у відомості одержання-повернення письмової роботи. Письмові екзаменаційні роботи (у тому числі чернетки) виконуються на аркушах зі штампом структурного підрозділу. На аркушах не допускаються будь-які умовні позначки, які розкривають авторство роботи. Здобувач зазначає прізвище тільки у визначених для цього місцях.

Після закінчення роботи над завданнями екзамену здобувач здає письмову роботу разом із завданням, про що розписується у відомості одержання-повернення письмової роботи, а екзаменатори зобов'язані перевірити правильність оформлення титульного аркуша письмової роботи.

Після закінчення іспиту екзаменатор передає усі екзаменаційні роботи співробітнику навчальної частини науково-організаційного відділу.

Співробітник навчальної частини науково-організаційного відділу проводить шифрування письмових робіт, для чого проставляється цифровий або інший умовний шифр на титульному аркуші та на кожному аркуші письмової відповіді. У випадках, коли під час шифрування письмових екзаменаційних робіт виявлено роботу, на якій є особливі позначки, що можуть розкрити її авторство, робота не шифрується і таку роботу, крім екзаменатора, додатково перевіряє завідувач відділу (голова циклової комісії).

Після шифрування титульні аркуші зберігаються у навчальній частини науково-організаційного відділу до закінчення перевірки всіх робіт. Листки письмових відповідей разом з підписаною співробітником навчальної частини науково-організаційного відділу, який проводив шифрування письмових робіт, відомістю передаються екзаменатору для перевірки.

Перевірка письмових робіт (тестових завдань) проводиться тільки у приміщенні Інституту і повинна бути закінчена впродовж робочого дня.

В окремих випадках (робота не шифрувалась, здобувачеві були зроблені зауваження під час екзамену) екзаменатори залучають для перевірки роботи інших викладачів відділу (циклової комісії).

Перевірені письмові роботи, а також заповнені екзаменаційні відомості з шифрами та підписами передаються екзаменатором працівнику навчального відділу, які проводять дешифрування робіт і вписують у відомості прізвища здобувачів.

З окремих дисциплін екзамен може складатися у різних формах проведення – усної та письмової; усної та тестування; тестування та письмової; усної, тестування, письмової.

У випадку, коли специфіка навчальної дисципліни унеможлиблює письмовий контроль результатів, передбачається усний контроль за умови присутності іншого викладача.

Екзамен в усній формі приймається комісією (2 - 3 особи), до якої входить щонайменше один фахівець, що не брав участі у викладанні цієї дисципліни здобувачем, які екзаменуються.

Персональний склад екзаменаційної комісії визначається розпорядженням директора/заступника директора з наукової роботи за поданням завідувача відділу (голови циклової комісії).

Відділ (циклова комісія) визначає перелік допоміжних матеріалів і засобів обчислювальної техніки, які можуть використовуватись під час підготовки на екзамені, і які зазначаються у програмі екзамену.

Використання здобувачем під час екзамену матеріалів, не передбачених програмою екзамену і не дозволених екзаменатором, не допускається.

Екзаменаційні матеріали затверджуються на засіданні відділу (циклової комісії) та підписуються завідувачем відділу (головою циклової комісії) не пізніше ніж за два тижні до проведення екзамену.

Екзаменаційні матеріали мають відповідати програмі курсу і бути розроблені на компетентнісних засадах із визначеними критеріями оцінювання, розподілом балів за окремі компоненти при поєднанні різних форм проведення екзамену. Здобувачам повідомляється орієнтовний перелік питань, які виносяться на екзамен та критерії оцінювання.

До складання екзамену допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою програмою відповідної навчальної дисципліни, і які за результатами проміжного контролю сумарно набрали не менше 35 балів. Здобувачі, які набрали менше ніж 35 балів, до складання екзамену не допускаються.

Для одержання в подальшому допуску до екзамену, здобувач має пройти повторний курс з відповідної навчальної дисципліни, виконати всі види робіт, передбачені робочою програмою повторного курсу навчальної дисципліни, і за результатами роботи акумулювати не менше 35 балів. Проходження повторного курсу з певної навчальної дисципліни відбувається відповідно до Положення Інституту про надання додаткових освітніх послуг з вивчення здобувачами навчальних дисциплін (модулів) понад обсяги, встановлені навчальними планами та програмами.

За результатами проміжного контролю під час вивчення навчальної дисципліни здобувач може набрати до 60 балів включно, а за екзамен – до 40

балів включно. Загальне оцінювання здійснюється на підставі суми результатів проміжного і підсумкового контролю знань (екзамену).

Результати екзамену оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів включно. Визначену максимальну кількість балів за кожне завдання відповідно до його складності (розподіл балів за окремі компоненти при поєднанні різних форм проведення екзамену), критерії оцінювання викладач повідомляє здобувачам напередодні екзамену під час консультації.

Здобувач, який не з'явився на екзамен без поважних причин, вважається таким, який одержав незадовільну оцінку.

Здобувач, який вважає, що на екзамені викладач оцінив відповідь не об'єктивно, у результаті чого відбулося заниження оцінки, то у день оголошення оцінки здобувач може подати в навчальну частину науково-організаційного відділу апеляцію на ім'я керівника Інституту. У такому випадку за розпорядженням керівника Інституту створюється комісія у складі: екзаменатора, який приймав екзамен, іншого викладача відповідного профілю, завідувача відділу (голови циклової комісії) та заступника керівника з наукової роботи.

Розгляд апеляції проводиться з метою визначення об'єктивності виставленої оцінки.

Якщо екзамен був письмовий, то розглядається лише письмова робота.

Додаткове опитування здобувача не проводиться.

Результати екзаменів, проведених з використанням комп'ютерної техніки, мають бути доступні для проведення апеляції в установлені строки.

Засідання апеляційної комісії відбувається, як правило, наступного дня після отримання заяви здобувача. Підсумкова оцінка, виставлена комісією, є остаточною і апеляції та перескладанню не підлягає.

З навчальних дисциплін, формою підсумкового контролю яких є **залік**, підсумкова оцінка виставляється, як правило, за результатами проміжного контролю.

Результати заліків оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів, і як правило, оголошуються на останньому практичному, семінарському чи лабораторному занятті. Оцінка виставляється за умови, коли здобувач успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі невиконання окремих обов'язкових видів робіт з об'єктивних причин, здобувач повинен виконати їх і прозвітуватись у строк до останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття. Час та порядок виконання робіт і звітування визначає викладач.

Якщо за результатами проміжного контролю під час вивчення навчальної дисципліни здобувач набрав менше ніж 35 балів, то для одержання заліку він має пройти повторний курс вивчення відповідної навчальної дисципліни.

Атестація здобувача – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Нормативні форми Атестації (захист дипломної роботи/проекту, магістерської роботи/проекту та/або екзамену) визначаються навчальним планом освітньої програми згідно з вимогами відповідного стандарту вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і гласно. Присутні особи можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

Вимоги до змісту програми випускних екзаменів та екзаменаційні матеріали розробляє відділ (циклова комісія) з урахуванням вимог відповідного стандарту вищої освіти.

До Атестації допускаються здобувачі, які успішно виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності відповідного рівня вищої освіти (не мають академічної заборгованості, успішно пройшли попередній захист).

9.4. Порядок ліквідації академічної заборгованості

Академічна заборгованість з певної навчальної дисципліни виникає у разі одержання здобувачем незадовільного балу за результатами підсумкового контролю.

Здобувачі, які не виконали індивідуальний навчальний план за підсумками навчального року, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

Здобувачі, які одержали під час заліково-екзаменаційної сесії не більше двох незадовільних оцінок (FX), мають право ліквідувати академічну заборгованість у встановлені строки, як правило, до початку наступного семестру.

Здобувачі, які не ліквідують академічні заборгованості у встановлені строки, відраховуються з Інституту.

Перескладання екзамену допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз – викладачу, другий – комісії. Якщо здобувач під час складання екзамену комісії отримав незадовільну оцінку (F, FX), то він відраховується з Інституту.

Здобувачі, які одержали під час заліково-екзаменаційної сесії три і більше незадовільних оцінок (FX), відраховується з Інституту за невиконання індивідуального навчального плану (за академічну неуспішність).

Порядок оцінювання здобувачів післядипломної освіти, а саме підвищення кваліфікації здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів підвищення кваліфікації здобувачів післядипломної освіти за спеціалізацією «Фізичний захист, облік та контроль ядерних матеріалів» у Навчальному центрі з фізичного захисту, обліку та контролю ядерного матеріалу ім. Джорджа Кузмича ІЯД НАН України» затвердженого наказом по Інституту 18 вересня 2018 року № 96.

Розділ 10

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Академічна мобільність передбачає участь здобувачів у навчальному процесі вищого навчального закладу (в Україні або за кордоном), проходження навчальної або виробничої практики, проведення наукових досліджень з можливістю трансферу кредитів в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін, практик тощо.

Трансфер кредитів може здійснюватися у порядку зарахування кредитів, які були встановлені здобувачам під час навчання на інших освітніх програмах, та можливого визнання результатів навчання поза межами формального навчального процесу.

Зарахування кредитів, які були встановлені під час навчання на інших освітніх програмах, здійснюється за рішенням директора або заступника директора з наукової роботи на підставі документів про раніше здобуту освіту (додаток до диплома, академічна довідка, свідоцтво про підвищення кваліфікації, сертифікатів та інших видів документів), витягу з навчальної картки, у разі одночасного навчання за декількома програмами або академічної довідки.

Основними видами академічної мобільності є:

– зовнішня академічна мобільність – навчання, зокрема проходження практик, здобувач із Інституту у вищих навчальних закладах за кордоном протягом певного періоду;

– внутрішня академічна мобільність – навчання, зокрема проходження практик, здобувачів Інституту в інших вищих навчальних закладах України протягом певного періоду.

Академічна мобільність здобувачів, як правило, здійснюється через направлення їх до вищих навчальних закладів-партнерів для:

– навчання на основі двосторонніх або багатосторонніх угод між вищими навчальними закладами-партнерами щодо програм академічної мобільності (без отримання другого документа про вищу освіту);

– навчання на основі двосторонніх або багатосторонніх угод між вищими навчальними закладами-партнерами щодо програм академічної мобільності (з можливістю отримання двох документів про вищу освіту);

– проходження мовної практики;

– проходження навчальних та виробничих практик.

Умови навчання і перебування здобувачів-учасників академічної мобільності та інші питання визначаються двосторонніми або багатосторонніми

угодами між вищими навчальними закладами-партнерами.

Академічна мобільність здобувачів у межах Інституту забезпечується можливостями:

- вибору спеціалізації в межах однієї спеціальності;
- індивідуального формування програм підготовки шляхом вибору 25 % навчальних дисциплін, які відносяться до дисциплін вибору здобувача;
- одночасного (паралельного) навчання за різними програмами.

Загальний порядок організації різних програм академічної мобільності здобувачів Інституту на території України і за кордоном регламентується окремим положенням.

Розділ 11

ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

11.1. Кредити ЄКТС та встановлення їх

ЄКТС – це орієнтована на особу, яка навчається, система накопичення і трансферу кредитів, що ґрунтується на прозорості результатів навчання та навчального процесу. Її метою є сприяння плануванню, наданню, оцінюванню, визнанню та підтвердженню кваліфікацій та навчальних модулів, а також сприяння мобільності здобувачів.

Використання ЄКТС є обов'язковою вимогою при розробленні та акредитації освітніх програм.

Основними поняттями, на яких ґрунтується ЄКТС, є кредити ЄКТС, навчальне навантаження здобувача, результати навчання та компетентності.

Кредити ЄКТС ґрунтуються на навчальному навантаженні, необхідному здобувачам для досягнення очікуваних результатів навчання. Результати навчання описують те, що має знати, розуміти чи вміти робити здобувач після успішного закінчення процесу навчання.

У навчальному навантаженні зазначається час, зазвичай потрібний здобувачу у для завершення всіх видів навчальної діяльності (таких як лекції, семінари, проекти, практичні заняття, самостійна робота, екзамени), необхідних для досягнення очікуваних результатів навчання.

60 кредитів ЄКТС відповідають навчальному навантаженню повного року формального навчання (навчального року) і асоційованим результатам навчання. Навантаження здобувача становить 1800 год на навчальний рік, один кредит відповідає 30 год роботи. Для семестрів встановлюється 30 кредитів.

Кредити призначаються кваліфікаціям або навчальним програмам у цілому, а також їхнім навчальним (освітнім) компонентам (таким як модулі, навчальні курси (дисципліни), дисертаційні роботи, виробнича практика та лабораторна робота). Кількість кредитів, що призначається кожному компоненту, визначається на основі його вагомості в обчисленні навантаження здобувачів, необхідного для досягнення результатів навчання у формальному контексті.

При розробленні навчального плану кредити встановлюються складовим навчального плану (дисциплінам, циклам дисциплін, практикам, екзаменам, курсовим та кваліфікаційним роботам).

Загальний обсяг додаткових кредитів, які здобувач може отримати за навчальний рік (повторне вивчення дисциплін, ліквідація академічної різниці, додаткове вивчення дисциплін (модулів) понад обсяги, встановлені навчальним планом), не повинен перевищувати 10 кредитів за рік.

Максимально дозволений обсяг академічної різниці при поновленні, переведенні здобувача або зарахуванні на старші курси на основі попередньо здобутого освітнього рівня встановлюється Інститутом, але не може перевищувати 20 кредитів (10 кредитів при зарахуванні на останній курс чи рік навчання).

Кількість кредитів, встановлених здобувачу, є такою самою, як і кількість кредитів, призначених компоненту.

Встановлення здобувачам кредитів у цілому, за освітньою програмою (навчальним планом) здійснюється на підставі встановлених кредитів усім його навчальним складовим. Повна кількість кредитів завжди присвоюється, якщо здобувач отримав позитивну оцінку.

11.2. Планування графіка навчального процесу та розкладу занять

Тривалість теоретичного навчання протягом періоду навчання визначається як різниця його загальної тривалості та тривалості екзаменаційної сесії. Тривалість екзаменаційної сесії визначається з розрахунку: три дні на один екзамен.

Розподіл контактних годин між лекціями, практичними, семінарськими, лабораторними заняттями та консультаціями, а також між тижнями теоретичного навчання є прерогативою Інституту. При цьому максимальне тижневе аудиторне навантаження не повинно перевищувати: для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста та ступеня бакалавра – 30 год, магістра – 18 год. Слухачів курсів з підвищення кваліфікації – 40 годин.

11.3. Навчальний час здобувачів

Обліковими одиницями навчального часу здобувача є академічна година, навчальний день, тиждень, семестр, курс.

Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Служить основою для планування і обліку таких видів занять як лекція, семінарське, практичне, лабораторне заняття. Тривалість однієї академічної години становить 45 хвилин. Дві академічні години утворюють «пару». «Пара» може бути тривалістю 80 хвилин і проводиться без перерви.

Навчальний день – складова частина навчального часу здобувача тривалістю не більше 9 академічних годин.

Навчальний тиждень – складова частина навчального часу тривалістю не більше 45 академічних годин (1,5 кредити ЄКТС).

Навчальний семестр – складова частина навчального часу здобувача.

Тривалість навчального семестру в Інституті становить 20 тижнів, з яких, як правило, 18 - 20-й тижні є заліково-екзаменаційною сесією (далі –ЗЕС). Під час ЗЕС проводяться екзамени з тих навчальних дисциплін, що були вивчені впродовж 1 - 17-го тижнів поточного семестру відповідно. Відвідування здобувачами семінарських, практичних, лабораторних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами робиться в журналі обліку навчальної роботи академічної групи в обов'язковому порядку.

У разі неможливості виконання здобувачем чинного графіка навчального процесу (працевлаштування за обраним фахом, складні сімейні обставини, підтвержені документально, стажування в установах, організація за профілем навчання), за умови надання відповідних документів та відсутності академічної заборгованості за попередній період, може бути встановлений **індивідуальний графік навчання**.

Рішення про надання здобувачу індивідуального графіка навчання приймається колегіально на засіданні дирекції інституту на підставі заяви здобувача, поданих документів та висновку завідувача відділу (голови циклової комісії) щодо можливостей організації навчального процесу. У разі позитивно прийнятого рішення, розпорядженням керівника структурного підрозділу затверджується графік індивідуального навчання. Рішення про відмову в наданні здобувачу індивідуального графіка навчання зазначається у протоколі засідання, здобувачу надається мотивований висновок.

Навчальний курс – завершальний період навчання здобувача протягом навчального року. Навчальний рік триває 52 тижні, з яких теоретичне навчання, обов'язкова практична підготовка, семестровий контроль та виконання індивідуальних завдань становить 40 тижнів, решта – не менше восьми тижнів – сумарна тривалість канікул, на останньому році навчання від одного до трьох тижнів на рік відводиться на атестацію.

Сумарна тривалість канікул в Інституті знаходиться в межах від 9 до 12 тижнів.

Тривалість перебування здобувача на навчальному курсі включає час навчальних семестрів та канікул.

Курс з підвищення кваліфікації – **Загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання:**

Підвищення кваліфікації фахівців здійснюється не рідше 1 разу на три – п'ять років, залежно від посади слухача.

Підвищення кваліфікації здійснюється за такими видами:

- довгострокове підвищення кваліфікації до 144 год (4,8 кредитів ЄКТС);
- короткострокове підвищення кваліфікації до 40 год (1,34 кредитів ЄКТС).

11.4. Планування навчального навантаження здобувачів

Навантаження здобувача з дисципліни складається з навчальних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних, консультацій), самостійної

роботи та проходження контрольних заходів, на які розподіляються кредити, встановлені для навчальних дисциплін.

Кількість встановлених для дисципліни кредитів перераховується в години, які розподіляються на контактні години та самостійну роботу.

Кількість контактних годин на один кредит, як правило, становить 8 год. Для проміжного контролю виділяється до 2 год на один кредит. Решта часу відводиться для самостійної роботи. Дисципліни, спрямовані на формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей можуть мати інший розподіл годин.

Для підготовки до екзамену та його складання виділяється 30 год із загального обсягу годин самостійної роботи, запланованих для вивчення дисципліни.

Курсова робота (проект) є, на рівні із окремою навчальною дисципліною, елементом освітньої програми. Курсова робота оцінюється окремо, для її виконання передбачається відповідна кількість кредитів ЄКТС, які мають бути відображені у навчальному плані.

Навчання здобувача здійснюється за індивідуальним навчальним планом, який розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану курсу, спеціальності.

Індивідуальний навчальний план здобувача (ІНПС) є основним робочим документом здобувача, що містить інформацію про здобувача, перелік навчальних дисциплін, передбачених програмою підготовки, обсяги навчального навантаження здобувача з аудиторної та самостійної роботи, результати навчання здобувача при підсумковому контролі знань та під час атестації.

В ІНПС зазначаються обов'язкові навчальні дисципліни, вибіркові навчальні дисципліни та навчальні дисципліни, що вивчаються здобувачем додатково.

Вибіркові навчальні дисципліни забезпечують виконання вимог варіативної частини освітньої програми й обираються здобувачем із навчального плану (каталогу курсів) з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності.

Обов'язкові та вибіркові навчальні дисципліни можуть вивчатися як в Інституті, так і в інших вищих навчальних закладах (зокрема закордонних), у тому числі відповідно до тристоронніх угод, у межах законодавчої бази України.

Обсяг обов'язкових та вибірових навчальних дисциплін, запланованих для вивчення, становить не менше 60 кредитів на навчальний рік.

Здобувач за власним бажанням може обрати для вивчення додаткові навчальні дисципліни (понад встановлені 60 кредитів на рік) за умови відсутності у нього академічних і фінансових заборгованостей, що регламентується Положенням Інституту про надання додаткових освітніх послуг з вивчення здобувачами навчальних дисциплін (модулів) понад обсяги, встановлені навчальними планами і програмами.

За бажанням здобувача до ІНПС можуть бути включені навчальні дис-

ципліни (модулі), додатково вивчені здобувачем в Інституті або іншому навчальному закладі. Якщо дисципліна вивчалась в іншому навчальному закладі, то її включення до ІНПС здійснюється на підставі офіційного документа, виданого установою (зокрема закордонною), що має право на надання послуг з вищої освіти і підтверджує опанування здобувачем даної навчальної дисципліни (модуля), кількість кредитів та результати навчання.

ІНПС формується відповідно до навчального плану на кожний навчальний рік окремо (на наступний навчальний рік складається в кінці поточного).

ІНПС затверджується керівником структурного підрозділу і погоджується заступником директора з наукової роботи з науково-організаційним відділом.

Здобувачі першого курсу отримують ІНПС, сформований навчальним відділом до початку першого атестаційного тижня.

За власним бажанням кожний здобувач має право ознайомитись із робочими програмами будь-якої навчальної дисципліни, включеної до навчального плану, а також навчальними планами підготовки фахівців інших спеціальностей.

Порядок формування ІНПС в частині вивчення вибіркових дисциплін здійснюється відповідно до Положення Інституту про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами.

При затвердженні ІНПС на наступний навчальний рік обов'язково враховується фактичне виконання здобувачем індивідуального навчального плану попередніх навчальних років.

Щорічно, в перший тиждень після завершення навчального року, ІНПС подаються до навчальної частини науково-організаційного відділу для перевірки фактичного виконання плану і прийняття рішення щодо подальшого навчання здобувачів.

Результати підсумкового контролю обов'язково вносяться до ІНПС та навчальної картки здобувача.

Надання кваліфікованих консультацій щодо формування ІНПС, його реалізації протягом всього періоду навчання покладається на завідувача відділу (голову циклової комісії) та заступника директора Інституту з наукової роботи.

Виконання ІНПС здійснюється протягом часу, який не перевищує граничного терміну навчання.

Нормативний термін навчання визначається навчальним планом. Граничний термін може перевищувати нормативний на 1 рік. Різниця між граничним і нормативним термінами не фінансується з коштів державного бюджету.

11.5. Робочий час викладачів

Планування робочого часу викладачів здійснюється на поточний навчальний рік і відображається в індивідуальному робочому плані.

Для організації планування навчальної, науково-методичної та організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників в

Інституті не пізніше ніж за два місяці до початку нового навчального року проводиться розрахунок навчального навантаження.

Розрахунок обсягу навчальної роботи здійснюється відповідно до норм часу, які затверджуються окремим наказом директора і є обов'язковими. Для різних видів робіт норми часу встановлені у конкретних цифрах або з максимальним обмеженням.

Норми часу розраховуються, виходячи з астрономічної години (60 хв), крім таких видів роботи, як читання лекцій та проведення лабораторних, практичних і семінарських занять, де академічна година (45 хв) обліковується як астрономічна година.

Обсяг навчальної роботи педагогічних та науково-педагогічних працівників, виражений в облікових годинах, складає їхнє навчальне навантаження. Облік навчальної роботи педагогічних та науково-педагогічних працівників здійснюється за фактичними затратами часу.

Обсяг навчального навантаження визначається кількістю часу, необхідного для проведення всіх видів навчальної роботи. Він розраховується на підставі та з урахуванням робочих навчальних планів і робочих навчальних програм; кількості здобувачів, лекційних потоків, академічних груп (підгруп); обов'язкових норм навчального навантаження педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Планова кількість годин навчальної роботи на новий навчальний рік по кожному відділу (цикловій комісії) Інституту визначається у вересні поточного навчального року. Попередній розподіл годин навчальної роботи між педагогічними працівниками предметних (циклових) комісій та науково-педагогічними працівниками кафедр здійснюється у жовтні. Уточнення показників, що стосуються контингенту здобувачів, кількості академічних груп тощо, проводяться у листопаді за результатами вступної кампанії.

Розрахунок обсягу навчального навантаження та необхідної кількості педагогічних та науково-педагогічних працівників затверджується директором Інституту або його заступником. Розрахункові норми навчального навантаження педагогічних та науково-педагогічних працівників є підставою для розрахунку штатної чисельності педагогічних і науково-педагогічних працівників Інституту.

Методична, наукова та організаційна робота викладачів планується у відповідних розділах індивідуального робочого плану на навчальний рік із зазначенням конкретних підсумкових результатів.

На підставі затвердженого обсягу навчального навантаження, завдань з методичної, наукової та організаційної роботи, завідувачі відділів (голови циклових комісій) здійснюють розподіл загального навантаження між науково-педагогічними (педагогічними) працівниками відділів (циклової комісії), що є підставою для розроблення індивідуальних планів роботи на навчальний рік науково-педагогічними (педагогічними) працівниками. Індивідуальний план роботи є основним документом з планування та обліку діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників Інституту, затверджується завідувачем

відділу (головою циклової комісії), а індивідуальний план завідувача відділу (голови циклової комісії) – заступником директора Інституту.

Для підведення підсумків роботи кожний педагогічний та науково-педагогічний працівник не пізніше ніж через п'ять днів після закінчення семестру (навчального року), виходячи з обсягу фактично виконаної роботи, заповнює відповідні розділи індивідуального плану. Індивідуальний план подається завідувачу відділу (голови циклової комісії) для аналізу фактичного виконання. Індивідуальні плани зберігаються у відділах, у циклових комісіях.

Розділ 12

УМОВИ ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Фінансування Інституту здійснюється за рахунок коштів державного бюджету відповідно до Бюджетного кодексу України та інших джерел, не заборонених законодавством.

Залучені кошти спрямовуються на проведення статутної діяльності Інституту в порядку і на умовах, визначених законодавством та Статутом.

Кошти, отримані Інститутом як плата за навчання, підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації кадрів або за надання освітніх послуг, не можуть бути вилучені в дохід державного або місцевих бюджетів.

Інститут відповідно до законодавства та Статуту може надавати фізичним та юридичним особам платні послуги за умови забезпечення надання належного рівня освітніх послуг як основного статутного виду діяльності.

Перелік платних освітніх та інших послуг, що можуть надаватися Інститутом, затверджується окремим наказом директора.

Розмір плати за весь строк навчання для здобуття відповідного ступеня вищої освіти, підвищення кваліфікації, а також порядок оплати освітньої послуги (разово, щороку, щосеместрово, щомісяця) встановлюються у договорі (контракті), що укладається між Інститутом та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо оплати певної послуги.

Розмір плати за весь строк навчання для здобуття відповідного ступеня вищої освіти, підвищення кваліфікації встановлюється Інститутом у національній валюті.

Інститут має право змінювати плату за навчання у порядку, передбаченому договором, не частіше одного разу на рік і не більше ніж на офіційно визначений рівень інфляції за попередній календарний рік.

Розмір плати за весь строк навчання або за надання додаткових освітніх послуг оприлюднюється на офіційному веб-сайті Інституту.